

# VARHAISKASVATUKSEN OPETTAJIEN ASEMA VAHVISTUU

**H**allitus on antanut uuden varhaiskasvatustalain lausunnolle – lausuntoaika päättyy vähän ennen tämän lehden ilmestymistä. Lakiluonnos pitää sisällään monia meille tärkeitä tavoitteita. Laki painottaa kaikessa lapsen edun ensisijaisuutta. Henkilöstön nimikkeet ja työtehtävät selkiytyvät. Jatkossa päiväkodeissa työskentelee varhaiskasvatuksen opettajia, varhaiskasvatuksen sosionomeja, varhaiskasvatuksen lastenhoitajia sekä varhaiskasvatuksen erityisopettajia.

Oikeus varhaiskasvatuksen opettajan nimikkeeseen säilyy kaikilla tällä hetkellä lastentarhanopettajan tehtävissä työskentelevillä ja opintoja suorittavilla vuoteen 2023 mennessä valmistuvilla. Sen jälkeen varhaiskasvatuksen opettajaksi tullaan vain yliopistoista. Varhaiskasvatuksen sosionomiksi valmistutaan ammattikorkeakouluista.

Lakiluonnos myös määrittelee päiväkotien henkilöstörakenteen. Uuden henkilöstörakenteen mukaan jokaisessa lapsiryhmässä tulee olla varhaiskasvatuksen opettaja, varhaiskasvatuksen opettaja tai varhaiskasvatuksen sosionomi ja varhaiskasvatuksen lastenhoitaja. Tämä edellyttää yliopistojen varhaiskasvatuksen opettajien koulutuksen sisäänottojen voimakasta kasvattamista. Seuraavien neljän vuoden aikana yliopistoihin lisätään tuhat uutta aloituspaikkaa. Tämän kehityksen tulee jatkua, kasvaa ja vakiintua, jotta voidaan vastata jo olemassa oleviin ja tulevaisuuden tarpeisiin. Lakiluonnos kehottaa kuntia ryhtymään heti kun mahdollista toimenpiteisiin siirtymisessä uuteen henkilöstörakenteeseen. Siirtymäaika tähän on 12 vuotta – se antaa kunnille aikaa varautua rekrytoinnissa uusiin tarpeisiin.

Lakiluonnos myös vahvistaa päiväkotien pedagogista johtajuutta. Johtajuus on nyt määritelty lakiluonnoksessa. Vuoden 2030 jälkeen päiväkodin johtajilla tulee olla maisterin tutkinto, joka sisältää varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuuden.

Lakiluonnoksesta jäi puuttumaan tärkeä asia: lapsen tarvitsemaan tukeen liittyvät määrittelyt. Tavoitteena oli, että laki olisi määrittelyt lapsen tukitarpeet samalla tavalla kolmiportaisesti kuin esi- ja perusopetuksessa. Tätä valmistelemaan on kuitenkin luvattu nimittää kevään aikana asiantuntijaryhmä. Tuki sisältyy tulevaan

lain kolmanteen vaiheeseen, jossa otetaan huomioon nyt käynnissä olevan maakuntauudistukseen liittyvän lapsi- ja perhepoliittisen hankkeen (Lape) kokonaisuus.

Helmikuussa päättyneet virka- ja työehtosopimusneuvottelut uudistivat varhaiskasvatuksen opettajia koskevia työaikamääräyksiä. Toiminnan suunnitteluun, kehittämiseen ja arviointiin saatiin neuvoteltua 13% työajasta, joka on 5 tuntia viikossa. Tämän lisäksi on varattava tarvittava aika vanhempien kanssa tehtävään yhteistyöhön ja asiantuntijayhteistyöhön mm. ryhmäkohtaisiin tiimipalavereihin. Nämä työaikamääräykset vahvistavat varhaiskasvatuksen opettajan pedagogista vastuuta ja roolia myös varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaisesti. Palkka-kehitys noudattelee yleistä tasoa, mutta ei todellakaan vastaa työn vaatuvuutta ja vastuita. Siirto opetusalan sopimukseen on pöydällä maakuntauudistuksen yhteydessä. Tästä pidämme kiinni.

Tämän lehden teemana on varhaiskasvatuksen erityisopetus – hyvää lähdeaineistoa tulevalle asiantuntijaryhmälle!

**Aurinkoista kevään odotusta!**

*Anitta Pakanen*

Anitta Pakanen, päätoimittaja

